

Nieuw! Bladvegen

Groep 7-8

Het is weer zover: Herfst! De voorheen zo groene bladeren in de bomen veranderen in de mooiste kleuren. Helaas is deze kleurenpracht maar van korte duur. De befaamde herfstwind rukt ze los en vormt een kleurig bladertapijt. Voor sommige reden om de bladveger tevoorschijn te halen. Maar geïnspireerde ontwerpers maken er schitterende dessins mee. De kinderen kruipen in de huid van een ontwerper. Met verf en een kwast doen ze ook aan 'bladvegen'. Maar dan met de prachtigste resultaten!

Je hebt nodig

- herfstbladeren (ca. 4 verschillende per 2-tal)
- lyonsekwesten in verschillende breedte (bijv. 4 tot 8)
- plakkaatverf (ca. 6 kleuren)
- tekenpapier 120 grams ca. 50x35cm
- pot water
- tissue
- stuk papier als palet (ca. 25x35cm)

Organisatie

- Laat de kinderen vooraf herfstbladeren verzamelen die verschillen van contour.
- Voor het gebruik als sjabloon kun je ze het beste 1 dag van tevoren tussen papier leggen onder enige druk (boek). De bladeren zijn dan vlak maar nog niet droog. Zo zijn ze goed als sjabloon te gebruiken.
- Overweeg of ze in staat zullen zijn samen met één palet te werken. Laat ze bij twijfel elk een eigen palet van ca. A4 gebruiken.

De uitdaging

Kun jij ... met herfstbladeren en plakkaatverf een bijzonder 'dessin' ontwerpen waarin de bladvormen, restvormen en contouren een boeiend schouwspel vormen door de kleuren die je mengt. Je kunt deze uitdaging ook met z'n tweeën aangaan!

Laat maar zien

Betekenis

... dat je 'bladvegend' met je collega-ontwerper een eigen herfst-dessin kunt ontwerpen.

Vorm

... dat je samen een ordening van bladeren kunt kiezen (compositie)
... dat je figuur en restvorm kunt toepassen.
... dat je de bladcontouren en andere lijnen decoratief kunt gebruiken.
... dat je zowel kleurnuances als contrasten kunt toepassen.

Materie

... dat je kunt werken met bladeren als sjabloon, plakkaatverf en Lyonsekwest.

Beschouwing

... dat je ziet dat een motief (in dit geval de bladvorm) op verschillende manieren in een compositie wordt gebruikt.

... dat je het verschil tussen figuur, restvorm en contour herkent.

Werkwijze

... dat je het blad als sjabloon kunt gebruiken en de contour kunt overvegen met je kwast.

... dat je de vlakken op verschillende manieren kunt inschilderen.

... dat je met je kwast contouren kunt schilderen.

... dat je met de achterkant van je kwast nerven kunt intekenen.

Onderzoek

... dat je schuivend kunt zoeken naar een ordening (compositie)

... dat je zoekt naar een vlakverdeling met figuren, restvormen en contouren.

laat maar
zien
lezen
leren

groep

7-8

tijdsduur

45 minuten

dimensie

2D

niveau

gemiddeld

materiaal/techniek

Ecoline, Plakkaatverf

beeldaspect

Compositie, Groeperen en rangschikken, Kleur, Nuances en contrasten, Vorm, Contour en lijn, Figuur en restvorm

type

toegepaste vormgeving

vakgebied

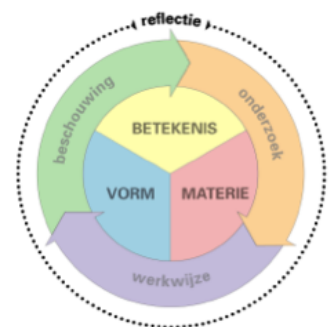
Natuur en techniek

onderwerp

Ontwerpen, dessin, jaargetijde, herfstkleuren, bladeren, contouren

woordenschat

het dessin, het ontwerp, de sjabloon

Les - procesfase handleiding

Introductie

- Toon Kijkvoorbeeld 1: herfstbladeren op de grond. Wat gebeurt er mee. Voer een kort gesprekje over herfstbladeren. Ze worden als mooi ervaren, vooral als ze nog aan de boom zitten. Maar al die bladeren op de grond vinden veel mensen vervelend. Ze komen met met een blazer om ze op te vegen.
- Wij gaan ook bladvegen, maar dan anders! Toon Kijkvoorbeeld 2. Met verf en kwast kunnen we die prachtige bladeren een tweede leven geven. We gaan bladvegen!

Informatie

- Toon Kijkvoorbeeld 3: Wat is er gebeurd na het bladvegen met verf. (Er is een silhouet ontstaan een negatieve afdruk van het blad)
- Toon Kijkvoorbeeld 4: Herfstbladeren heb je in de meest uiteenlopende vormen. Enerzijds omdat er heel veel boom/struiksoorten bestaan anderzijds is ook per boomsoort elk blad uniek! Welke herken je? (Eik, beuk, plataan, esdoorn die ook op de Canadese vlag staat.)
- Toon Kijkvoorbeelden 5: Als je het silhouet van het blad 'gekregen hebt van de natuur, kun je met de rest gaan variëren: de kleur of kleurnuances in het blad en de contouren. Je bent helemaal vrij om dat naar eigen smaak in te vullen!
- Toon Kijkvoorbeeld 6: Maar het wordt pas echt leuk als je verschillende bladvormen met verschillende kleuren laat 'overlappen'. Je kunt als een moderne schilder met alle vormen en restvormen gaan spelen. Daardoor wordt het steeds minder van de natuur en steeds meer jouw creatieve spel!!
- En het wordt nog spannender als je met z'n tweeën moet samenwerken. Je hebt een verschillende kijk op het geheel en een eigen smaak. Je zult dus moeten overleggen, een beetje geven en nemen!

Instructie

- Volg de volgende techniekstappen:
- Doe wat verf van elke kleur op je eigen palet.
- Neem het tekenvel voor je en kies per persoon maximaal 3 herfstbladeren uit.
- Spreek af waar je allebei met het eerste blad begint en hoe je 'ongeveer' naar elkaar toe gaat werken.
- Neem wat verf aan je kwast en 'veeg' de bladvorm over op papier. Daarbij start je steeds vanuit het midden van het blad.
- Neem dan het volgende blad en overlap een deel met het vorige silhouet. Dat kun je nog een keer herhalen.
- Spoel je kwast tussendoor goed uit en droog 'm af aan de tissue.
- Begin dan met het inkleuren van de vormen en de restvormen.
- Laat een kleine witruimte tussen de vormen en de restvorm: dat vormt de contour. De kleuren blijven dan ongemengd. Later kun je er voor kiezen om de contouren een kleur te geven.
- Werk dan naar elkaar toe en zorg ervoor dat jouw deel en dat van je partner mooi gaan aansluiten. Overleg met welke kleuren je het middengebied invult: nuances of contrasten.
- In de natte verf kun je tussendoor mooi de bladnerven tekenen. Dat geeft een prachtig decoratief effect.
- Schilder niet alles helemaal vol. Kijk goed welke vormen beter wit kunnen blijven. Bepaal samen wanneer het werk 'af' is.

Uitvoering/begeleiden

- Zorg ervoor dat de voorbereiding op de activiteit vlotjes verloopt. D.w.z. dat ze in korte tijd verf op het pallet hebben, water en tissue op tafel hebben en de bladeren en het tekenvel klaarliggen.
- Spreek heel nadrukkelijk iets af over het geluidsniveau bij overleg. In feite begint het stil omdat de eerste stappen nog individueel zijn.
- Het 'overvegen' van het eerste blad is voor een aantal een intensieve vaardigheid. Met 1 hand moet het blad goed worden stilgehouden, met de ander hand moet met de kwast in de juiste richting worden geveegd. Het kan zijn dat het blad een beetje verschuift tijdens het schilderen, maar dat is geen ramp.
- Kies dan een tweede blad en bepaal hoever je die wilt laten overlappen. Veeg dan de silhouet weer over. Je ziet dan 3 vormen: de twee bladeren en de overlapvorm.
- Schilder ze in met andere kleuren dan waarmee je het blad hebt overgeveegd.
- Ga je spelen met mengen: mengen op palet, mengen op het tekenvel, mengen van kleurnuance of juist contrasteren kleuren.
- Laat het werk niet 'nat' worden. Dat gebeurt als ze de kwast na het spoelen niet voldoende afdrogen aan de tissue.
- Kijk wanneer je in de nog natte verf de nerven kunt tekenen met de achterkant van de kwast.
- Werk dan naar elkaar toe. daarbij kun je gebruik maken van elkaars herfstbladeren.
- Zie erop toe dat dat er onderzoekend wordt gemengd op het palet en dat ander kleuren schoon blijven.
- Doe aan de tafel voor hoe je op het tekenpapier kunt mengen. Begin bijvoorbeeld met een geel blad, neem een heel klein beetje oranje of rood aan je (gele) kwast en smeer dat in de gele verf. Eerst wordt het donker geel, naar mate je meer gebruikt oranje of warm rood.
- Ze zullen steeds meer kleuren nodig hebben. Tegenover de typische herfstkleuren (groengeel, geel, okergeel, oranje, roodbruin, rood enz. staan de contrasten van blauwen en violetten (paars).
- In een later stadium kan bewust worden ingezoomd op het gebruik van de contouren: wit

laten of met een fijne kwast inschilderen.

- Wij er af en toe op dat het goed is om de kwasten neer te leggen en met elkaar te kijken wat er nog moet gebeuren.
- Als de discipline kan worden opgebracht om dat rustig te doen, is het goed om ze tussendoor ook even bij elkaar te laten kijken.
- Ze bepalen zelf wanneer het werkstuk af is. Kwasten worden grondig uitgespoeld, met tissue afgedroogd en met de haren omhoog weggezet!

Nabeschuiving - Toelichting

- Direct na afloop van de les kun je een korte procesevaluatie houden. Enkele leerlingen krijgen de gelegenheid iets over het werkproces te zeggen aan de hand van de volgende vragen:
- Wat vond je lastig in het begin?
- Wat vond je soepel lopen?
- Hoe ging de samenwerking?
- Bespreek in kleinere groepen (bijv. 1/3 van de klas) hoe de beeldende doelen zijn gehaald:
- Waar zie je de sterkste contrasten tussen kleuren? En waar fijne nuances?
- Welke restvormen en overlappingsvormen spelen een markante rol in het geheel?
- Waar spelen de contouren een decoratieve, speelse rol?
- Waarover ben je tevreden en wat zou je een volgende keer anders doen?

Nabeschuiving

- Wat vond je lastig in het begin?
- Wat vond je soepel lopen?
- Hoe ging de samenwerking?
- Waar zie je de sterkste contrasten tussen kleuren? En waar fijne nuances?
- Welke restvormen en overlappingsvormen spelen een markante rol in het geheel?
- Waar spelen de contouren een decoratieve, speelse rol?
- Waarover ben je tevreden en wat zou je een volgende keer anders doen?

En verder...

Je kunt de opdracht natuurlijk ook individueel laten uitvoeren. Het samenwerken bemoeilijkt de vlotte doorgang enigszins, maar kan tevens echt een verrijking van de activiteit zijn. (Zie 21ste eeuwse vaardigheden)

Webadres